

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

—
díjmentesen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-u.
8. sz. a. a. könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legközelszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az ünnepre.

A rügyet fakasztó tavasz szép ünnepe előtt állunk. Itt a husvét, a feltámadás, az új életrekelés dicsőségünnepe diadal napja

A régi világ bölcsői méltók voltak önmagukhoz, hogy ez ünnepek napjait a tavaszra tették; sőt a csillagászat tudományával örökre biztosították számukra a tavaszt

Mit is ünnepelhetnénk igazabban, megfelelőbb módon ezidő tájt, ha nem az újraébredést, ha nem a feltámadást?

Hiszen maga az örök természet mutatja az utját ez ünnepi örömeknek.

Az ős és a tél rideg, fagyasztó hatalmának rombolásai véget értek. Az ős természet enyészteből új élet kél. A halál temetőjében virágok fakadnak. S a mint a zord, fagyos időszakok tartama alatt bizalmas hit édesíti meg lelkünk egyhanguságát a bekövetkező kikelet reményében, — úgy enyhíti meg e nagy hét fájdalmait s bűnbánó vezekléseit szívünknek ama várakozó öröme, hogy ezt a husvét diadalma váltja fel.

Bánat és siralom s a lelki nagyság hasztalan erőlködésének, a meg nem érett fenséges eszme eltiprásának gyászhehe ez; de az előre látott és hitt győzelem boldogító reményével kísérve.

Mily boldogító érzés a fájdalmat a biztos megváltás reményével átszenvedni! Milyen fel-emelő hatása van a hitnek a küzdelem és csapások elviselésénél a bánattal. Fájdalommal telt lélekre abban az ígértben, hogy a halált az élet, a bánatot az öröm, a bukást a győzelem fogja majd egykor felváltani

S e hitet semmi sem erősítheti meg inkább az emberi szivben, mint a tavasz évről-évre megújuló bizonyossága. Maga a tavasz elég volna arra, hogy megünnepeljük, magasztaljuk, dicsőítsük benne a Teremtő nagy kezét s annak bő áldásait.

Hát ha még ezt a fizikai megújulást tetézi az egyházak által ápolt, fejlesztett eszményi kép, mely az egyik népnek a testi, másiknak a lelki

rabságból történt örök felszabadulását tárja elénk az erkölcs, a bölcsesség, a hit és a képzelet elragadóan gyönyörű színeiben!

Lehetetlen, hogy a lélekre és a szivre ez ünnepeknek mély hatása nem volna. Nincs az emberi foglalkozásnak oly ága, s nincs az erkölcsök szétágazásának annyiféle útja, hogy az újraébredés, a feltámadás e magasztos ünnepe azok mindenikén fel ne találja mindnyájunk keblében azt a közös érző pontot, melynek a fenséges égi hatásra meg kell rezdülnie.

A husvéti örömek hatása rezgi át a mi szivünk hurjait is. A tavasz, az új életrekelés gyönyöre szállaltatja meg nyelvünket a szent zsolozsmára. Ez sugallja bennünk a hő óhajást: vajha az egész emberiség vallásnemzetiség- és társadalmi különbség nélkül a köznapi munka és érintkezés terén is oly egyértelmű lenne, mint a milyen egyek és ugyanazok a szivek érzelmei a feltámadás nagy ünnepének közös örömeiben!

Városi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 25-én, kedden délután 1/2, 3 órakor közgyűlést tart következő tárgysorozattal:

1. A gömörmegyei nép- és iparbank adományai.
2. A rimaszombati takarékpénztár adományai.
3. Polgármester jelentése az 1906. évi esküdtek összeírásához két tag kiküldése iránt.
4. Polgármester katonai fegyvergyakorlat alóli felmentése tárgyában intézkedés.
5. A halászati jog bérszerződése.
6. Kaszinói bérház földszinti helyiségeinek bérlete.
7. Főjegyző kérvénye szabadságolás iránt.
8. Náray J. Albert közterület megváltására tett ajánlata.
9. Frank Menyhért bérlő kérvénye a „Diana fürdő“ rendbehozatala iránt.
10. Városi cselédek kérvénye drágasági pótlék iránt.
11. „Fehér Kereszt-egyleti“ helyiség bérszerződése.
12. Közkutak létesítése tárgyában tanácsi javaslat.
13. Balázs János illetőségi ügye.
14. Sárkány (Pásztor) József illetőségi ügye.
15. Weisz Simon illetőségi ügye.

Hangok Amerikából.

Írta: A. MC. RAY.

I. A való

Mi, akik Amerikában élünk, tulajdonképpen egy kis felvilágosításfével is tartozunk azoknak, a kik az ő hitők szerint „kincsek országába“, ebbe az országba, napról napra, mind többen és többen tódulnak.

Felvilágosításfével, mondom, mert az ide kívándoroltaknál a kezdet nagyon is nehéz idejében — s ezek a nehéz idők száz közül kilencvenkilenczet utólnak — szenvedélyesen ki-kitörő keserű panaszai eléggé világosan elárulják, hogy milyennek képzelték ők Amerikát s mily nagyot estek az álmok országából, mikor megtudták a valót.

Mert akik ide kiözönlenek, Amerika gazdasági viszonyairól mindössze azokat a legendákat tudják, melyek az aczél-, subick-, petroleum-, gyapot-, stb. királyok mérhetetlen gazdagságát zengik s ide vándorolt honfitársai közül csak azokról vesz tudomást, a kik a szerencse szeszélyes istenasszonyának kegyeltjei.

De tulajdonképpen nincsen is kitől tudomása, mert hiszen a legnagyobb magyar napilapok is a valóval nem igen rukkoltak ki, sőt mondhatnám, hogy az ő híreik után indulók alaposan meg vannak tévesztve, miután levelezőjük vagy nem írja meg a mit lát, vagy nem látja meg a mit meg kellene látnia; ami pedig a hazájába visszatér „honfitárs“-at illeti, hát az nagy büszkén rácsap a pénztárcájára s elbeszélésében — mondhatnám meséjében — a legnagyobb óvatossággal kerül az igazságot, nehogy kicsusszék a száján, hogy milyen nélkülölések, szenvedések és testet-lelket ölő nehéz munkák árán jutott annyira, hogy — otthon mondhatta el azt, amit valójában nem tapasztalt és nem látott. Ezek az emberek aztán csábítóan szép meséket mondanak az ő áhítatosan hallgató és mindent elhívó honfitársainak.

De hát minden éremnek két oldala van s úgy hiszem, az érem nem ismert oldalának megvilágítása, ha hasznát nem is, de tájékozottságot mindenesetre nyújt s ez is csak ér valamit.

16. Leffler János illetőségi ügye.
17. Vojtovics Emil segélyezési ügye.
18. István Endre illetőségi ügye.
19. Erdélyi Szabó Jánosné segélyezési ügye.
20. Halama Mária illetőségi ügye.
21. Ifj. Majoros József illetőségi ügye.
22. A méntelepi építkezés vállalkozónak kiadása.

Központi választmányi ülés.

A vármegye központi választmánya f. hó 17-én ülést tartott, melyen az országgyűlési képviselőválasztók 1906. ik. évre összeírt névjegyzékét vette megvizsgálás alá. Az összeírási munkálatok minden kerületből kellő időben beérkeztek és teljes rendben találtak. — Ezen összeírási munkálatokból az ideiglenes névjegyzék most állittatik össze és f. év május hó 5-től 25-ig lesz közszemlére kitéve. Az e tárgyban kiadott hirdetményt közérdekű voltánál fogva itt közöljük:

„Gömör-Kishont t. e. vármegye központi választmánya részéről az 1899. évi XV. t. cz. 146-ik szakaszának rendelkezése értelmében ezennel köztudomásra hozatik, hogy a választók összeállított ideiglenes névjegyzéke az összeíró küldöttségek által a választók sorából kihagyottak névjegyzékével együtt, az egész vármegye területén, egyidejűleg Rimaszombatban, a megyeházánál, az iktató hivatalban; a városokban és nagyközségekben a község-házánál, kisközségek-re nézve a körjegyzőség székhelyén a bíró házában, *folyó évi május hó 5-ik napjától 25-ig terjedő határidőben* lesz közszemlére kitéve. Ezen névjegyzékeket a kitűzött napokon (Az 1874. ik. évi XXXIII. t. cz. 43. ik. § értelmében) reggeli 8 órától déli 12 óráig megtekinteni és délután 2 órától 6-ig lemásolni s azok ellen annak 44. ik. § értelmében felszólalni jogában áll.

A felszólalások a központi választmányhoz ezimezeve, városokban és nagyközségekben az előjárásnál, kisközségekben a körjegyzőnél nyújthatók be a *folyó évi május hó 5-ik napjától 15-ig terjedő határidő* alatt, a felszólalásokra teendő s ugyanazon helyen és módon benyújtandó észrevételek beadásának határideje pedig *folyó évi május hó 16-ik napjától május hó 25-ik napjáig* tűzött ki; meghagyván a város és községi előjárásoknak s illető körjegyzőknek, hogy a náluk beadott felszólalásokat és észrevételeket, valamint a becsusztott hibákról és tévedésekről szóló jelentéseiket, vagy ha ilyenek be nem adtak volna, erről szóló jelentéseiket *május hó végéig* a törvény 47. ik. §-a értelmében

Az a bámulatosan nagyszerű gazdasági fejlődés, mely Amerikát joggal a kincsek hazájává növelte, csak egyeseknek, a világszerte ismert milliomosoknak és milliárdosoknak emelte vagyonát s talán nem vetem el a sulykot, ha azt merem állítani, hogy ez a fejlődés a bevándoroltaknak, a munkássztlálnak anyagi előmenetelt nem biztosított. Mert a bevándorlás, illetőleg a felszaporodott munkáskéz okozta fejlődés nincsen arányban a munkások jövedelmével, legkevésbé sem pedig a megélhetéshez feltétlenül szükséges kiadásokkal.

Mert tagadhatatlan ugyan, hogy a munkát megbecsülik s a nyers erő még mindig érvényesül, hanem, amíg annakelőtte a dolgozó munkás nemcsak hogy meg tudott élni keresményéből, hanem a mun átlanság nehéz idejére egy pár centet meg is takaríthatott, addig most a dolgozó munkás keservesen tengeti életét, míg a munkanélküli éhezik, vagy ami még annál is rosszabb, az alamizna keserű kenyerét eszi. Ennek oka abban rejlik, hogy az utolsó hét esztendőben, mely idő alatt a munkabérek egy csepet sem emelkedtek, a megélhetésnek költségei 37%-kal emelkedtek.

Egy Hunter Róbert nevű gazdasági szaktudós a minap statisztikai adataival lepte meg a világot, a mely szerint az Egyesült-Államok össznépeességének 13%-a, vagyis több mint 10 millió ember a közjótékonyág keserű kenyerét eszi; ugyancsak ő a nagy városokról egy külön statisztikát közöl, a melyben a számok elmondják azt a kiáltó nyomot, mely szembeszökő csáfolata „a kincsek országáról“ táplált legendaszertü meséknek.

Hunter Róbert szerint ugyanis — s az ő statisztikája megbízható — New York városának egyetlen kerületében 60.000 családot dobtak ki a lakásukból, mert házbért fizetni nem tudtak, (tavaly volt ugyanis a ház-tulajdonosok és bérlők harcza) s hogy minden tiz elhalálozott ember közül egyet közközltségen kell eltemetni s hogy a nyomor százakat és százakat kergetett öngyilkosságba.

A nagy szám, a „kincsek hazájában“ ily nagy nyomor kétségbejítő s talán azok, a kik Amerikát egy Rockefeller, Vauderbilt és Morgan vagy a jótékony Car-

TÁRCZA.

Gondolatim messze járnak.

Gondolatim messze járnak,
Sík ölén a pusztaságnak,
Hol a hortobágyi esárda
Fürdik a szép délibábsa'
Délibábsa'.

Ott a gulyák és a mének,
Csak oly vígan legelésznek,
Mint mikor én hajdanában
Könnyű szívvvel arra jártam
Arra jártam.

Amodább a messzeségben,
Darvak szállnak fenn a légben,
Míg búsan utánok nézek.
Eltűnnek mint álomképek,
Álomképek . . .

Szól a bojtár furulyája,
Oly kesergő a nótája!
Valahol a csárda mellett,
Egy leány-ajk ráfelelget,
Ráfelelget.

Az ivóban egyremásra,
Sír a cigány muzsikája,
Betyárgyerek mulat ottan,
Van módja a borban, csókban,
Édes csókban!

Minden úgy van, mint volt régen,
Az a nap sűt fenn az égen,
Nem változott semmi, semmi,
Csak szivem tanult meg sírni.
Fájón sírni . . .

mében a központi választmány elnökéhez, Rimaszombataba ezimezve, posta útján azonnal küldjék be.

A központi választmány a beadott felszólamlásokat, illetve észrevételeket július hó 3-án megtartandó, a szükséghez képest folytatandó, Rimaszombati városába kitűzött ülésen veendő tárgyalás alá és pedig a következők sorrendben: 1-ször a rozsnói, 2-szor a jolsvai, 3-szor a kövi-i, 4-szer a rimaszombati, 5-ször a rimaszécsi, 6-szor a putnoki választókerületre nézve; a községeket illetőleg pedig azok betűrendes sorozata szerint kerüljenek ki.

A központi választmány e feletti határozatai július hó 20-tól 31-ig Rimaszombataban a megyeházánál, a közigazgatási kiadói hivatalban lesznek közszemlére kitéve. Ezen hirdetések az előjárások által szokásos módon minden községben közzé tétetnek s a községi házában kiszögegetni rendeltetik.

Kelt Rimaszombataban, 1905 évi április hó 17-én tartott központi választmányi üléséből.

Komáromy István s. k., Bornemisza László s. k.,
tb. főszolgabíró, II-od aljegyző, alispán,
a központi választmány jegyzője. a központi választmány elnöke.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete f. hó 18-án Dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Baksay István, Barányi Gusztáv, Barna Imre, Boczkó Dániel, Dr. Cziner Miksa, Dapsy József, Engel Adolf, Ethey Frigyes. idb. Gaskó János, idb. Gyürky Pál, Geduly Géza, Grószinger Miksa, Dr. Kármán Áladár, ifj. László János, idb. Léva István, ifj. Lengyel Pál, Dr. Löcherer Tamás, Medveczky Sándor, Molnár József ügyvéd, Rábely Miklós, Czinke István, Reinitz Zsigmond, Rónay Gyula, Samarjay János, Soós Ferencz építész, Soós Gyula, idb. Süteő István, ifj. Süteő István, Szomolnok Antal, Szabó József mézárós, Szabó József adószedő, Szabó József (Kozma), Szemann Eadre, Singer S. Leo, Bodor István, Tomay Alajos, Törköly József, Varga István, Varga Lajos, Dr. Veres Samu, Zachar Gusztáv, Szabó István mézárós.

Elnöklő polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg Soós Ferencz elhunyt városi képviselőről, ki nek emlékét jegyzőkönyvbe iktatják. Helyébe Szabó István mézárós hivatott be a képviselőtestületbe.

A szomorú megemlékezés után örvendetes tény is jelentett a polgármester; azt t. i., hogy a képviselőtestület és városunk társadalmi két oszlopa — kiválóan érdemes — tagját a királyi magyar nemességgel tüntette ki. Csetneki Gyürky Pál főesperes és Molnár József ügyvéd — a két új magyar nemes, kiknek működése a köztársaság, sikeres, egyéniségük köz- és társadalmi intézményeinkkel összeforrott. A képviselőtestület őszinte érzelmeit tolmácsolta a polgármester, mikor megleghangú üdvözlését és jókívánásait fejezte ki a kitüntetett férfiak előtt, kik halás szavakkal megköszönték a figyelmes megemlékezést.

A közgyűlésen való elnöklésre ezután Bornemisza László alispán meghívott s megjelenésekor élénk éljenzéssel fogadták őt.

Az elnöklő alispán konstátálta, hogy a rendszerezett rendőrfogalmazói állásra a pályázat kihirdetett, s 23 jelentkező van. A kandidáló bizottság, — melynek az alispán elnöklete alatt tagjai voltak: Szemann Eadre, Molnár József, Samarjay János és Baksay István — jelölte a következőket: Szoboszlay Sándor zsélyi okl. közs. aljegyzőt, Weszely Ferencz győrszentmártoni és Seivós Árpád akosi lakost.

A közgyűlés egyhangulag a legjobb képesítéssel bíró Szoboszlay Sándort választotta meg, mire Dr. Kovács László polgármester az elnöklő alispánnak a gyűlés tapintatos és helyes vezetéseért a közgyűlés nevében köszönetet mondott.

Az újonnan megválasztott rendőrfogalmazó a hivatalos esküt nem tevette le, miután jelen nem volt. Az esküt a tanács előtt fogja letenni.

A népes közgyűlés az elnöklő alispán lelkes éltetésével ért véget.

negye száz- és százmillióinak meséjéből ismerik, nagyot nevetve eldobják a papírt, hanem azok, a kik egy este végig sétálnak New York városán, nem fogják nagynak találni a számokat és nem fogják humbuognak keresztelni a mit irok — a valót.

Mind a mellett a nagy nyomor mellett azonban mi sem bizonyít jobban, mint azok a megszámlálhatatlan sokaságú jótékony intézetek, melyek magában New Yorkban milliót és milliót áldoznak, hogy éhező felebarátainak imitt-amott egy falat kenyert juttassanak.

Itt New-Yorkban van a Broadway- és a 10-ik utca sarkán egy magyar ember által alapított vendéglő. Mikor tulajdonosa az öreg Fleischmann meghalt, végrendeletileg meghagyta, hogy mindaddig, míg a vendéglő fennáll, minden kenyérnek csak a felét szabad a vendégek részére feladni, a másik felét félretéve, éjjeli 12 órákor a jelentkezők között kell kiosztani. Jelentkező pedig akad bőven, mert nem egyszer győzödtöm meg saját szememmel, hogy az egy sorjában álló és kenyérre váró, legnagyobb részét hajléktalan férfiak sora a 13-ik utcánál végződik. A kik türelmesen vártak s mikor aztán a félkenyeret a kezükbe kapták, rohantak a legközelebbi kávé-osztó térre, (ehhez a legközelebb a Madison Square) a hol a forró kávé mellé oly jól esett az a félkenyér.

Akkor aztán meg mind lakást keresni. Némelyik szerencsés, megkönnyűül valaki rajta; legtöbbje azonban künn hál a szabad ég alatt. Összeszed egy csomó lepedő nagyságú „Herald”, „Sun” vagy „Journal”-t, avval körülcavarja magát s letelepedik egy padra s ott alszik. Reggel aztán átmege a West-Side-ra s ugyanolyan módon reggelizik, a mint vacsorált — ha szerencséje van.

Természetesnek találom, hogy ezek után mindenki felvetődik önkéntelenül a kérdés: miként lehetséges az, hogy a magyar paraszt 9 tizedrésze alig egy két évi itt tartózkodás után kitisztazza eladósodott birtokát, sőt, mint az Gömörmegyében is, egy Tornallyához közel eső községben történt, egy egész a tönk szélén álló helység törlesztette le tartozását s puffra vásárolt szerzeményét is rövidesen kifizette?

A feleletet csak azoknak a munkás embereknek

Vármegyei tisztii főorvos jelentése

Gömörvármegye 1904. évi közegészségügyi viszonyairól.

Dr. Meskó Miklós vármegyei tisztii főorvos az 1904. évről összeállította és a közigazgatási bizottság elé terjesztette megyének közegészségügyére vonatkozó jelentését.

Az érdekes jelentést következőkben közöljük:

A közegészségi viszonyok kedvező vagy kedvezőtlen voltak az elbirálásánál elsősorban a születések és halálozások száma, valamint az ezek közötti különbözetet feltüntető természetes szaporodás alakulása szolgálván támpontul, az ez irányban rendelkezésemre állott adatok alapján tisztelettel jelenthetem, hogy vármegyei közegészségügyi állapotában, a kedvezőtlenül alakult közgazdasági viszonyok mellett is, 1904-ben örvendetes javulás volt észlelhető. S ha dacára ennek egészségügyi tekintetben az országos átlagon alul maradt vármegyék sorából kiemelkedni nem tudott, egyrészt a lefolyt évben is nagy számmal előfordult gümőkóros megbetegedéseknek és két járásunkban uralgott súlyosabb jellegű vörheny-járványnak, másrészt pedig a közegészségügyi terén most is fennálló azon hiányoknak tudandó be, a melyekre már múlt évi jelentésemben is rámutattam.

A születések tekintetében évek óta észlelt fogyó irányzatot a lefolyt évben tetemes növekedés váltotta fel. 1904-ben ugyanis vármegyeinkben 6603 élő gyermek született, a mi az előző 1903. évben előfordult 6258 élve születéssel szemben, 345, vagyis az ezer lélekre eső arányszámban 1:9 emelkedést jelent.

Területenként tüntette fel az élveszületéseket, azt tapasztaljuk, hogy a vármegye múlt évi 36⁰/₀₀ átlag arányszámát meghaladta:

a garamvölgyi járás	45 ⁰ / ₀
a rozsnói „	37 ⁰ / ₀
a rimaszombati „	36 ⁰ / ₀
és Nagyrocze r. t. város	37 ⁰ / ₀

pro mille élveszületéssel, ellenben

a nagyroczei járás	35 ⁷ / ₀
a rimaszécsi „	35 ⁶ / ₀
a tornallyai „	34 ² / ₀
továbbá Rozsnyó r. t. város	33 ⁹ / ₀
Jolsva „	31 ¹ / ₀
Rimaszombat „	28 ⁴ / ₀
és Dobsina „	27 ⁸ / ₀

pro mille élveszületéssel az átlagon alul maradtak. Ez adatokat az 1903. évekkel összehasonlítva, azt találjuk, hogy a rimaszombati járás, Rimaszombat és Dobsina r. t. városokban mutatkozott csekély apadással szemben a többi járás és r. t. városban a születések száma 5, sőt 10⁰/₀-al növekedett.

Halva születés a lefolyt évben 143 fordult elő.

Kedvezően befolyásolta közegészségi viszonyainkat azon körülmény is, hogy a születéseknél előfordult szaporodással szemben, a halálos esetek száma 300-al csökkent, s ennél fogva a halálozás az ezer lakosra számított arányszámban az előző évhez képest 1:6 apadást tüntet fel.

A halálozási arány, mely ezuttal is legnagyobb a garamvölgyi járásban és legkisebb Jolsva r. t. városban volt, a vármegye egyes részeiben a következőleg alakult:

a garamvölgyi járásban	32 ⁶ / ₀
a rozsnói „	29 ⁸ / ₀
a nagyroczei „	29 ⁵ / ₀
a rimaszécsi „	27 ⁵ / ₀
a rimaszombati „	27 ² / ₀
a tornallyai „	23 ⁶ / ₀
továbbá a Nagyrocze r. t. városban	32 ¹ / ₀
Rimaszombat „	27 ⁰ / ₀
Rozsnyó „	26 ³ / ₀
Dobsina „	24 ⁸ / ₀
Jolsva „	23 ⁰ / ₀

és ennél fogva Gömörvármegyében a kórházakban elhalt idegen illetőségűek leszámításával 27⁵/₀ pro mille vagyis 5056 volt a halálos esetek száma.

Hogy a halálozási viszonyok ez általában kedvező alakulása mellett, a nagyroczei és különösen a rozsnói járásban, az 1903. évhez képest, szembeszökő rosszabodás mutatkozott, egyedül e két járás területén uralgott súlyos jellegű vörheny-járványnak tulajdonítható, mely

életmódjával, illetőleg annak leírásával adhatom meg, melyet — miután sok helyet igényel — egy másik cikkemben irok meg.

Az asszony.

Irta: VARIUS.

Zömök, kissé már öszbecsavarodott fejű ember áll a bírák előtt. Tömött bajusza, mint két varjuszárny lóg le szája mellől; bozontos szemöldöke alól tompafényű szemek tekintenek elő s a hogy görnyedten ott áll, domboru pupja még nagyobbak látszik.

— Varga János! — szól az elnök, — maga azzal van vádolva, hogy múlt hó 8-án este féltizenkettő óra kor megölte Ráska Ferenczet és súlyosan megsebesítette saját feleségét, született Bokros Juliannát. Bevallja?

— Igenis, kérem alázattal.

— Van valami mentsége?

— Megkövetem a tekintetes törvényszéket, volna, de akkor elejétől kellene a dolgot elmondanom.

— Hát csak beszéljen!

A közvádoló unottan fordult el, a védő czeruzáját faragta s a pár percznyi csöndben csak a jegyző tollának perczegése hallatszott.

Gyerekkori pajtásom volt Ráska Ferencz s folyton együtt voltunk, pedig az én apám jómódu telkesgazda volt, az övé meg csak béres az uraságnál. Együtt növekedtünk fel s mint legények, a lányok után is mindig kettesben jártunk.

Lakott a falunkban, az alvégen egy Bokros Pál nevű ember. Szegény zsellér volt, kinek házat is el akarták árverelni a feje fölül, mert nem tudta megfizetni az adót. Én, mert megszerettem a lányát, Julist, és hogy kis kunyhóját elvenni ne engedjem, 50 forintot kölcsönöztem neki. Nemsokára azután kérőbe mentem hozzá, de azzal utasított el, hogy a szegényt csak a szegény tudja megbecsülni, különben is a lányát már Ráska Ferencznek, az én pajtásomnak ígérte.

Nagyon elkésért a dolog s haragomban a kölcsönadott 50 forintot követeltem vissza. Azzal is fenye-

az előbbiben a halálokok 6 és utóbbiban azok 11⁰/₀-át képezte.

A halált előidéző kórokra vonatkozólag, sajnos, be kell értnünk azon többé kevésbé hiányos és megbízhatatlan adatokkal, melyeket a halálesetek tulnyomó nagy részénél, a nem orvos halottkének szolgáltattak. Ezek szerint a múlt évben fertőző betegségekben 1479 és egyéb kórokban 3577 egyén halt el.

A halálokok sorában a közegészségügyi szempontjából legfontosabb ragályozó betegségek tehát 29²/₀-al szerepeltek, s ezek legnagyobb hányadát ezuttal is a gümőkór képe. te, mely a lefolyt évben 860 emberéletet oltott ki.

A vármegye egyes részeiben okozott pusztítását, mely legnagyobb volt a rimaszécsi járásban és legkisebb Rozsnyó r. t. városban, következő adatok tüntetik fel:

A rimaszécsi járásban 198 vagyis az elhaltak 20 ⁴ / ₀
a nagyroczei járásban 105 vagyis az elhaltak 19 ⁰ / ₀
a rimaszombati „ 158 vagyis az elhaltak 17 ⁰ / ₀
a tornallyai „ 136 vagyis az elhaltak 17 ⁰ / ₀
a rozsnói „ 129 vagyis az elhaltak 14 ⁷ / ₀
a garamvölgyi „ 62 vagyis az elhaltak 13 ¹ / ₀
Nagyrocze r. t. városb. 10 vagyis az elhaltak 17 ² / ₀
Rimaszombat „ 25 vagyis az elhaltak 16 ⁰ / ₀
Dobsina „ 20 vagyis az elhaltak 15 ⁸ / ₀
Jolsva „ 6 vagyis az elhaltak 10 ⁰ / ₀
Rozsnyó „ 11 vagyis az elhaltak 8 ⁰ / ₀

és így a vármegye területén átlag az elhaltak 17⁰/₀-a esett a tüdővész áldozatául.

Kedvezőtlen viszonyok mutatkoztak a lefolyt évben a heveny fertőző betegségek következtében történt halálozásoknál, a mennyiben az anyakönyvi adatok szerint:

vörhenyben	297,
kanyaróban	41,
hökhurutban	99,
diphtheritisben	49,
hasi hagymázban	74
és egyéb fert. betegségekben	59,

tehát Gömörmegyében összesen 619 egyén halt el, a mi az ezen betegségek következtében 1903-ban előfordult halálesetek számához képest 224, vagyis 34⁰/₀ apadást jelent. — Még nagyobb lenne ez apadás, ha a ragályozó kórokban szenvedő betegek, mindannyian orvosi segélyben részesülének, de e tekintetben sajnos, évről-évre oly jelenséggel találkozunk, mely a fertőző betegségek elleni védekezést csaknem teljesen illuzóriussá teszi.

Az orvosok részéről beérkezett jelentések szerint ugyanis a múlt év folyamán:

82 községben 863 vörheny megbetegedés 194 halálessettel.

23 községben 181 kanyaró megbetegedés 5 halálessettel.

13 községben 145 hökhurut megbetegedés 6 halálessettel.

37 községben 59 diphtheritisz megbetegedés 18 halálessettel.

38 községben 99 hasi hagymáz megbetegedés 8 halálessettel és

9 községben 75 egyéb fertőző megbetegedés 3 halálessettel fordult elő s ennél fogva halállal végződött 103 vörheny, 36 kanyaró, 93 hökhurut, 31 diphtheritisz, 66 typhus és 56 más ragályozó kórosat orvos tudomására nem jutott, tehát az anyakönyvi adatok szerint heveny-fertőző betegségekben elhaltak több mint 60⁰/₀-a gyógykezelés alatt egyáltalán nem állott. (Vége köv.)

Szinészet.

Mezey, pár hétig városunkban időzött társulata virágvasárnapkor tőlünk búcsút vett s egy kis töredéke Lévára, erősebb tagjai pedig jobb hazába vándoroltak.

Eltávozásuk után talán már nem is illő velük foglalkoznunk, de ezen sorok legyenek az igazgatóra a multra — megrovására, a jövőre nézve pedig buzdítására. Mert az első bemutatkozó előadás után megróttuk, hogy egyáltalán nem törődik a szinpaddal s ebben mindvégig hűségesen kitartott; most is kötelességünk ezt nyilvánkoztatni már csak azért is, hogy az odium ne mindig közönségünkre háruljon azért, mert a szinházat nem látogatja.

gettem, hogy ha három napon belül meg nem kapom, a pénzt, dobra kerül a háza.

— Vedd el! — kiáltotta akkor dühösen, — de a lányomat mégsem adom neked!

De alig tettem ki a lábamat a házból, utánam futott Julis és visszahívott, mert, ugymond, apja akarna még valamit mondani. Mikor visszatértem, az öreg Bokros azzal fogadott, hogy meggondolta a dolgot s inkább hozzám adja a lányt, mert abban a házacskában született s ott is akarna meghalni.

— A lánynak nem volt tudomása róla, hogy miről beszélnek? — szakította félbe az elnök.

— Nem, kérem alásán! Az apja elküldte volt, hogy hozza a korcsmából egy üveg bort. Azt meg is ittuk azután, hogy megegyeztünk.

Mikor Julis megtudta, hogy mit végeztünk, eleinte sirt-ritt s azt mondogatta, hogy inkább a kutba öli magát, mint hogy az én feleségem legyen; de később, mikor mindent odakiáltam neki, ami csak vagonomból tellett, megvigasztalódott és együtt mentünk a pap-hoz kihirdetésünk végett.

Ferencz is meghallotta, hogy nekem adta a lányt az apja és bujában ott hagyta szolgálatát, beállott katonának.

Jó hat esztendeig hír se jött felőle, de most, a nyáron a mi falunk határában tartottak gyakorlatot a huszárok és ő is köztük volt.

Mikor találkoztunk, semmi haragot sem mutatott s én, hogy a kedvében járjak, ki tudtam eszközölni, hogy mihozzánk kvártélyozzák be. Arra persze nem is gondoltam, hogy a feleségem még most sem felejtette el, hanem még mindig szereti. Pedig már lánykorában is hire járt a faluban, hogy Ferencz a szeretője, de én üres szóbeszédnek tartottam az egészet és nem törődtem vele.

A beszállásost követő napon nagyvásár volt a szomszéd városban, azért oda akartam menni, hogy lovat vásároljak. Este felkészültem, elláttam magam étellel, aztán befogtam a szekérből és elindultam, hogy majd a városban éjszakázzak.

Jó egy órát baladhattam már, mikor gyufa után

Az igaz, hogy mikor nincsen szintársulat, ezt óhajtjuk, s mikor megérkezik: még meg sem nézzük, már előre azt mondjuk, hogy nem érdemes megnézni. Most azonban másképp volt. Jó erőkből állott a társulat, a kiket bizony érdemes volt megnézni, de még a nem ahoz értő látogatóknak is feltűnt, hogy rend egyáltalán nem volt, ez pedig tisztán az igazgató hibája. Annál nagyobb a társulat tagjainak érdeme, kik fej nélkül igyekeztek a közönség elismerését kiérdemelni, s bizony egy pár élvezetes estét szereztek is közönségünknek. Kitűnő erőknél bizonyultak *Reviczky Etelka* és *Berczik Margit*, a férfi tagok közül pedig *Miklóssy, Heltai* és *Káldor*, mellettük a többi tagok is jól megállták helyüket és igyekeztek szerepeiket betölteni.

Szombat és vasárnap este zsufolt ház előtt a „János vitéz” 3 felvonásos szép meséjű és zenéjű daljátékban bucsuztak tőlünk.

Nagy érdemük, hogy ismeretlenül e nehéz darabot rövid 3 nap alatt tanulták be, s úgy adták elő, hogy tekintve a teljes diszlethiánytól, — a min ugyan az igazgató segíthetett volna — megelégedésünket és elismerésünket érdemelték ki.

Reviczky (János vitéz), *Berczik* (Iluska) és *Káldor* (Bagó) szerepében játékkal és hangjukkal magasabb művészi színvonalon álló élvezetet nyújtottak. A mindenek felett álló legnemesebb emberi érzést: a szerelmet egy személyesített és dalban annak oly kifejezést adtak, a mint az Isten azt az ember szívébe oltotta s sokan könnyezve távoztak és mélyebb emléket hagytak szíveinkben. *Miklóssy* a tehetséges, gyáva francia király, és *Heltai* az öreg páztor szerepében, kinek méltó partnere volt *Olaszné*, a gonosz mostoha, állandó derült hangulatban tartották a közönség egy részét és sok tapsot kaptak.

Jutalmul *Reviczky* és *Berczik* szép csokrokkal, *Heltai* pedig egy babékoszorúval távoztak. — Sok szerencsét kívánunk nekik e nehéz pályán további működésükhöz; mi már aligha láthatjuk ezeket a tagokat városunkban, mert szerencsés sorsuk nagyobb színpadra vezérelte őket.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR KISHONT” kiadóhivatala.

Boldog ünnepeket! Lapunk mai száma éppen husvét vasárnapján jelenik meg, s kedves kötelességünknek tekintjük, hogy lapunk előfizetőinek és munkatársainak boldog husvétünnepet kívánjunk!

A „Gömör-Kishont” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Közgyűlés. A helybeli izr. hitközség ma — vasárnap — tartja évi rendes közgyűlését, melyen a költségvetés megállapították s a tisztikart és választmányt megválasztják.

Előléptetés. *Emöki Adolf*, a helybeli államvasuti osztálymérnökség egyik szorgalmas mérnöke az 5 ik fizetési fokozat II. osztályából az elsőbe lépett elő.

Athelyezés. *Gál Domokos* rozsnói pénzügyőri biztos helyettes Orsovára helyeztetett át, s már új állomáshelyére el is utazott.

Eljegyzés. *Ginovszky Lajos* nagyrőcei állomásfőnök kedves leányát: *Ginovszky Ilonkát* eljegyezte *Bodonji Ferenc* Nagyrőcén.

Lelkészváltás. A budapest-józsefvárosi ev. ref. lelkesi állás már betöltött a kedden megtartott pótválasztáson. A megyénkben jól ismert *Juhász László* segédlelkész, főgimnáziumunk volt jeles növendéke — bár tekintélyes pártja volt — kisebbségben maradt, s *Dr. Szabó Aladár* ref. teológiai tanár választatott meg.

tapogatta zsebeimet, nem találtam a pénzes zsacsokomat. Otthon felejtettem!

Gyorsan hazahajtottam hát s a ház előtt leszállva a szekérről, bementem az udvarra. — Mikor belépek a kapun, világosság csapta meg a szememet. Az ágyas házunkban lámpa égett, onnan jött a fény.

Halkan az ablakhoz lopódtam, mert beszélgetést hallottam. Megismertem a feleségem hangját, a másik pedig . . .

— Nos, a másik?

— A másik Ráska Ferenc hangja volt.

Hallgatóztam . . .

— Édes Juliskám! — szólt egykori jó pajtásom — Hát szeretsz még?

— Hogy szeretlek-e? — felelt a feleségem. Soha sem szerettem mást, mint téged, egyedül téged!

— És az uradat nem szereted?

— Az uramat? . . . Van is azon mit szeretni?

Talán a pupját szeressem?

Iszonyu harag fogott el ekkor, kivált mikor a függöny egyik hasadékan betekintve, a feleségemet a huszárral az én nyoszolyám szélén láttam ülni.

Hát nem volt elég, hogy bevallotta, hogy nem szeret? . . . Még a házamat is meg kellett gyaláznia?

Nem tudtam többé, mit csináljak. Annyira emlékszem, hogy kirántottam a csizmám szárából élesre fent késemet és berohantam . . .

— Meghaltok! — kiáltottam rájuk és a legényre támadva teljes erővel a mellebe döftem . . . Megtántorodott . . . En még másodszer is meg akartam szurni, de ekkor közénk ugrott a feleségem s őt érte a kés . . .

— Mikor egymásra rognyi láttam őket, hirtelen észre tértem. Beláttam, hogy roppant bünt követtem el, és menekülni akartam a véres tett helyéről. Felkaptam a még mindig az asztalon heverő pénzeszacskót és kirohantam a házból, fölültem a szekérre s a lehető legnagyobb gyorsasággal a városba hajtottam. Ott beültem egy kocsimába és ittam . . . ittam sokáig . . .

Ott találtak meg a csendőrök s én az első kérdésre bevallottam mindent

— Embert öltem, tessék elítélni engem!

Ferenczy sirja. E kérdéssel bőven foglalkozva, most már nyilvánosságra hozhatjuk, hogy a mozgalomnak meg van a kívánt eredménye, mert a fővárosból arról értesítenek bennünket, hogy az első úttörő magyar szobrász hamvait a vallás- és közoktatásügyi miniszterium állam költségén óhajta exhumáltatni és részére országos jellegű temetést rendeztetni. Ez irányban városunk polgármestere annak idején meg lesz keresve. Részünkre tehát nem marad más hátra, mint a disz-sirhely megállapítása és adományozása, ezenkívül pedig a lelkesedés, hogy városunk szülőtte iránt impozánsan nyilatkozzék meg a kegyelet.

Birtokeladás. *Hámos László*, vármegyénk főispánja bánrévei birtokát eladta gróf *Serényi Béla* kereskedelmi min. államtitkárnak 675.000 koronáért.

Halalozások. A lefolyt héten bőséges aratása volt a halálnak; városunkban is mély gyászba borított egyes családokat, s többen a távolban elhunyt kedveseiket gyászolják.

F. hó 19 én hunyt el özv. *Kriston Lászlóné* szül. *Máriássy Ida* — *Máriássy Andor* földbirtokos nővére — 65 éves korában hosszas betegség után. Temetése nagy részvét mellett ment végbe; hült tetemét f. hó 21 én Berzétére szállították a családi sírboltba. A család a következő jelentést adta ki: „Markus- és Batizfalusi *Máriássy Andor* egy a maga, mint a neje: *Fái Fáy Ara* és gyermekeik: *Ella*, *Klementine* és *Gusztáv*; — özv. *Markus és Batizfalusi Mariássy Gézané* szül. *Balogh Izabella*, *István*, *Anna* férjzett *Gloós Barnáné* (családja) és *Andor* gyermekei; — valamint elhunyt férje testvérei: özv. *Csáthi Kriston Ignác* szül. *Csáthi Kriston Amália* családja; — özv. *Csáthi Kriston Györgyné* szül. *Csáthi ifj. Kriston Amália* — ugyszint az elhunyt unokatestvérei, unokaöccsei és hugai — a számos rokon nevében és fájdalommal tudatja. Özv. *Csáthi Kriston Lászlóné* szül. *Markus- és Batizfalusi Mariássy Idának* élte 65. évében folyó évi április hó 19 én éjjel 9 órakor hosszas szenvedés után, szívzselhűdés következtében bekövetkezett gyászos elhunytát. A gyászszertartás folyó április hó 21 én délután három órakor fog az ev. ref. egyházi szertartása szerint Rimaszombatban, Rózsa utca 17. sz. háznál megtartatni. A boldogult földi maradványai szombaton (április 22 én) délután 3 órakor a bezárt családi sírboltban helyeztetnek örök nyugalomra. Áldás és béke lengjen — a sokat szenvedett — hamvai fölött!

Másnap 20-án egy kedves szép fiatal asszony hunyt el rövid betegeskedés után gyermekágyban. *Lusztig Lajosné Glatter Etel* női kalaperkereskedő volt ez, ki családjába mély bánatára kicsiny, — alig egy hetes fiacskáját árván hagyva, férjét özvegységre juttatta. Nagy részvét mellett temették el.

Fekete Pál kurinez-pusztai földmives iskola igazgatóját is súlyos csapás érte, amelyben édes anyja: nagyváradi özv. *Fekete Dezsóné* szül. galambosi *Herke Ida* 59 éves korában f. hó 15 én meghalt. 18 án temették el Miskolcra a család nagy részvéte mellett.

Holländer Lajos helybeli tekintélyes kereskedőt szintén mély gyász érte, atyja: *Holländer Salamon* Rózsahegyen 83 éves korában rövid betegség után meghalt. Az elhunytat kiterjedt család gyászolja.

Völgyes (Weinfeld) Andor fővárosi hírlapírónak *Weinfeld Adolf* fiának fiatal — 24 éves — felesége szül. *Spitzer Etelka* Budapesten hosszas betegség után elhunyt.

Csordás Lajosné szül. *Kiss Piroška*, *Csordás Lajos* helybeli illetőségű földesi (Biharmegye) szövetkezeti könyvelő fiatal neje e hó 16 án meghalt.

Az aggteleki barlang. A keleti kárpát-egység, — melynek a közel miben ismerkedtünk meg lelkes ügyvivő alelnökével *Sigmeth Károly*val — tolyói évi július hó 2 án Aggteleken tartja közgyűlését Általános a kirándulás iránt a fővárosban és — különösen a hírlapíró körökben — az érdeklődés, kik már régen készülnek az aggteleki barlangot meglátogatni. Ugy értesülünk, hogy a minden szép és nemes ügyért rajongó és fáradó *Kubinyi Géza* is felkarolta ez eszmét és közre fog működni, hogy ezen tanulságos kirándulás mentől nagyobb keretben rendeztessék. — Mi részünkről a legszivesebben csatlakozunk a mozgalomhoz, sőt készséggel vállalkozunk arra, hogy ha városunkból többen ki akarnának rándulni, azt szívesen közvetíteni fogjuk.

Mulatságok és még valami. Két cifra meghívót kaptunk, s már egy idő óta figyelemmel kísérjük a Nagyrőcéről, Dobsináról, Nyustyáról, Jolsváról és több más helyről érkező secessziós és mindig diszesen kiállított meghívókat. Megtudtuk azt is, hogy elég jutányosak ezek a nyomtatványok, mert az impresszum: „Kuer I. Gyoma” megmutatja. Megütközünk azon, hogy miért kell *Kuer Izidor* urhoz Gyomára menni meghívót nyomtatni, mikor vármegyénkben Nagyrőcén, Tornallyán, Putnokon, Rimaszombatban és Rozsnóyn, összesen 8 nyomda van, melyek közül egyik-másik bármilyen nagyrőcei nyomdával felveheti a versenyt. Minket a kenyér-irigység vagy egyéb haszonvágyra valló motívum nem vezethet e kérdés megítélésénél, de mindenkinek be kell látni józan gondolkodással, hogy — ha jótékonycélra mulatságot rendeznek, (már pedig mindig van ilyen czím) a meghívóknak egyszerűnek, olcsóknak kell lenni, s miután ezt legtöbb esetben helyben vagy igen közelben megkaphatják, mégis csak úgy illik, hogy azokat az iparosokat támogassák a rendelők, kiknek garasai is a jótékonycél támogatására fordítatnak. Tessék megnézni *Nyustya-Likér* fiatalágának a f. hó 24-ére szóló diszes meghívóját, melyben tudatja velünk és a nagyközönséggel azt, hogy az Olvasókról könyvtára és a nyustyai kisdédóvá javára működő előadást rendeznek, előadják „A cigány” t. Az előadás fél 8-kor kezdődik s a meghívót *Gyomán nyomtatták*; mikor itt a közelben Rimaszombatban három jól berendezett nyomdat talál a nyustya—likéri fiatalág. — A másik ugyanaznap tartandó mulatságra a *jolsvai műkedvelők* hívnak meg a *gyomai meghívón* „Katonásan”, „Virágfakadás”, „A phrenológ” című darabokat adják elő jótékonycélra, mely ugyan megnevezve nincs, de e miatt bátran lehetett volna Nagyrőcén nyomtatni a meghívót. Az előadást táncmulatság követi. — E megrovást ne vegyük rossz néven azok — a kiket illet — mert ezt nem megbántás — hanem okulás és jövőben való mihez tartás céljából — írjuk.

Vasuti menetrend. Az új vasuti menetrend, melyben több minket érdeklő változás van, május hó 1-én lép életbe. A legnagyobb újítások azok, hogy a reggel 8 órakor és este 9 órakor ide érkező vonatok nem oszlanak fel, hanem tovább is egész Tiszolczig személyszállító vonatokként közlekednek. Egy másik lényeges változás az, hogy a Budapesten éjjel utazóknak nem kell 1/2 8 kor elmenni s Feleden sokáig várakozni, hanem innen 9 óra után fog indulni a vonat. A Tiszolc felől jövőket érdekelni fogja az, hogy május 1-től már 8 órakor reggel itt lehetnek a városban — s az eddigi reggeli 9 órai vonat megszűnik.

Körorvosi állás. A harkácsi körorvosi állás megüresedett, a tornallyai járásbeli főszolgabíró erre pályázatot hirdet. A körorvos évi fizetése 1200 kor.; lakbér 200 kor.; utazási átalány 300 kor. és a megállapított látogatási díjak. — A pályázati kérvények folyó hó 25-éig adandók be a főszolgabíróhoz.

Tudomásul. A konzervgyár vezetősége ez uton is tudatja a közönséggel, hogy ezután a gyárban árukat kicsiben nem árusítanak el. Különösen divatba jött az utóbbi időben, hogy a gyárban egyesek igen kis mennyiségben árukat vásároltak; miután pedig az áruk a helybeli fűszerüzletekben kaphatók, a gyár az ilyen elárulást ezennel beszünteti.

Rabló cigányok. Folyó hó 18 án a sajómenti Runya községben, a határban sátorozó oláh cigányok több baromfit raboltak el. A károsultak neszét véve ennek, utánuk iramodtak, de vesztökre; mert a cigány karaván megrohanta őket és egy pár asszonyt és embert jó elverték. A 8 tagból álló menekülő cigány-karavánt azonban a tornallyai csendőrség egyik járőre hirtelen tartóztatta és f. hó 20 án kísérté be a helybeli kir. törvénszék fogházába.

Vásáráthelyezések. A kereskedelemügyi m. kir. minister 26004—VII. szám alatt megengedte, hogy a Rimaszécs községében f. évi április hó 24. és 25. ére eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi április hó 25. és 26. án tartassék meg. — Rozsnó r. t. városban f. évi június hó 6-ra eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi május hó 2. án, Tornallya községben f. évi május hó 21. és 22-re eső országos vásár pedig ez évben szintén kivételesen május hó 23. és 24. én tartassék meg.

Az önálló vámterület létesítése főhaját képezi ma minden igaz magyar hazafinak, mert ez által tömérdek pénz marad az ország határain belül, az ipar fejlődésének ez az egyetlen és elengedhetetlen feltétele. — De már vámsorompók nélkül is honosították meg nálunk olyan iparágakat, melyek azelőtt csak külföldön virágoztak, ilyen a kelme szörme-festés és vegytisztítás. — Ezt az iparágat nálunk *Kowalt Péter és Fia* Budapesti cég honosította meg, és a legnagyobb tökélyre vitte, úgy, hogy ma ezen a téren ő legelső. — Egy nagy három emeletes épületben van a gyár berendezve és a legújabb technikai vívmányokkal felszerelve, a munkások szakai szereznek itt családjaik részére kenyeret és állandó foglalkozást. — Uri- és nőruhák, kelmék, butorszővetek, függönyök, szörmék, fehérművek és ágytollak tisztítanak itt a legszebben, ugyszintén nagy tökélyre vitte a gyár a selyem és szörme festést is. Ruhák egészben és fejtve festetnek; végáruk, függönyök és csipkenűvek, úgy hogy igen sok pénzt takarít meg a gondos háziasszony, ha elpíszkolódott vagy fakult holmiját a gyárban olcsó pénzért alakíttatja ujja. — A közönség kényelmét vélik szolgálai a derék gyárosok és minden nagyobb központon képviselleteket állítottak. Ilyen képviselője a gyárnak *Rimaszombat és vidéke számára Szoyka Pál kereskedő Rimaszombat Jánosi-utca 10. sz.*, a ki e képviseltnél teszi megrendeléseit, nemcsak ugyan oly olcsón lesz kiszolgálva mint a gyárban, hanem a csomagolás fáradságát és költségeit is megtakarítja.

A gömörmezei muzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1905. január, február és márczius hónapokban.

Vörös-réz kávé ibrik, rácsos gyümölcs-tál, gyöngyház diszitésű puskaagyrész, kardhüvely-disz, vassarkantyú töredék, 7 drb réz- és egy ezüst pénz Vályi nővérektől Jánosi.

„Társalkodó” 1836-ból, 150 igazolási jegy az ötvenes évekből Paál Gyulától Nyustya.

Sziklán ülő Jézus fából faragott alakja Kishonthy Józseftől.

Bernát István dr. Budapest, hét darab munkája, „Magyar Gazdák Szemléje” 12 füzet, „Szövetkezés” 53 szám, 1904. évfolyam a szerzőtől.

Osztrák katonai Almanach a XVIII. század 2-ik feléből Pszotka Aladártól Nándorvölgy.

Forgon Lajos dr. Pécs, három darab munkája. Timon Z., Magyar kivándorlás Jaczkó Páltól.

Bársony kazetta s egy katona okirat Smegner Károlynétől.

Fa sikálók Cikray Páltól Szász; Faj-fa Koncek Danieltől Ujvárs; két agyag-bokály, agyag kulacs özv. Sztachó Györgynétől Ujvárs; agyag bokály Punka Istvánétől Ujvárs; két diszes orsó Botto Jánostól Borosznok; két régi sarkantyú egy peesénymom az abszolutizmus idejéből Honézy Ödöntől Ujvárs.

Fáy Béla „Látávolban” és egy fénykép Terray Istvántól.

16 könyv és füzet Fábry Jánostól.

Két rézpénz Diezky Pálnétől.

Hat rézpénz Vjerk Jánosnéól.

Temesvár közművelődési intézményei 1904., a muzeumok és könyvtárak orsz. tanácsa II. jelentése 1904., a Muz. és könyvt. országos Tanácsától Budapest.

Öt drb régi könyv Szécsi Oszkártól Serke. Schwarzwaldi fali óra Stehlinzky Ignácztól.

Milton, az elveszett . . . paradicsom Busanyay Sándor fordításában 1796., selyem himzésű régi pénztárca, 2 drb emlékérem, poltura 1763, 32 drb Kossuth bankjegy Kemény Erzsébettől.

Két ágyugolyó Budavárból Turchányi Gézáól Budapest.

Hanvay Zoltán: Kritikai glosszák . . . a szerzőtől. Mikszáth Kálmán verse 1861-ből Intitörisz Endrétől.

A kegyes adakozóknak hálás köszönetet mond: a muzeum igazgatósága.

Eladó házak.

Az özv. Schmegner Károlyné tulajdonát képező, a Deák Ferenc-utczában lévő jelenlegi **posta-épület**, a Széchy-utca 7. szám alatti **kőház**, továbbá a postaépület háta mögötti lévő jelenleg **kovácsműhelynek** használt **kőház** és végül a Tompa utca 35. szám alatti **kőház** az ezen épületekhez tartozó összes melléképületekkel együtt szabad kézből azonnal eladó. Értekezhetni a tulajdonos megbízottjával: **dr. Ráróssy Gyula** ügyvéddel. 3-3

Kiadó bolthelyiség, eladó ház.

A „Tompa“-tér és Andrassy-utca sarkán levő emeletes sarok házban egy szép **három szobás lakás** melléképületekkel és egy szép **bolthelyiség május 1-től**, ugyanott a mostani **Derekas-féle bolthelyiség pedig 1905. november elsejétől** bérebe vehetők; — a **Kossuth-utca 41. számú ház**, szépen rendezett udvar és kerttel szabad kézből **eladó**. Értekezni lehet: **Andrási László** fényképésszel. 10-*

Hirdetés.

Rimaszombatban a **Jánosi-utca 38. sz. alatt** — a vásártérhez közel fekvő házban — az emeleti lakás **bérbeadó**, de maga az egész ház, beltelek, tágas udvar és a Rima folyóig terjedő **gyümölcsös és veteményes rendezett kert** szabad kézből **örök áron is eladó**. **Szerényi János**.

Veszek függőlámpát.

Méltányos áron vennek egy értékesebb fajta ebédli és szalon függőlámpát. Ajánlatok a „Gömör-Kishont“ **kiadóhivatalába** küldendők. 2-2

Árverés.

A **rimaszombati takarékpénztárban** az 1904 évben ki nem váltott, illetőleg meg nem hosszabbított arany-, ezüstnemű és értékpapirokból álló kézi zálogtárgyak **folyó évi május hó 4-én, délután 2 órakor** a kiküldött hatósági biztos jelenlétében fognak az intézet helyiségében nyilvános árverés útján eladatni. Rimaszombat, 1905. április 12. én. 2-3

Rimaszombati takarékpénztár.

Ablakredőnyök.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség becses tudomására hozni, miszerint Budapest székesfőváros egyik legnagyobb és legkiválóbb

ablakredőny-gyárának

képviselőt vettem át és kérem esetleges szükségleteiket — annak gyártmányaihoz, úgy mint: **saluziák, önműködő vászon-redőnyök**, valamint **faszövött nádrédőnyökben** — nálam beszerezni.

A gyártmányok kitűnő volta, szép kivitele és olcsó árai a legmesszebbmenő igényeket is kielégítik.

Költségvetéssel és szakmabeli felvilágosítással kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Nagybecsű rendelések legjobb kiviteléről a n. é. közönséget biztosítom s azok feladását tisztelettel kérve vagyok kész szolgálattal

Zavadszky Ede,

4-*, Rimaszombat, Losonci-utca 15. sz.

Kiadó lakások.

Tamásfalán (a volt Molnár Lajos-féle házban) **két lakás**: az egyik 4 szobás, a másik 2 szobás, a hozzátartozó melléképületekkel **1905. év május hó 1-től** — utóbbi konyhakerttel azonnal is — bérebe kiadó.

Ugyanott egy nagy gyümölcsös kert is bérbeadó.

A lakások megtekintése, valamint a feltételek iránt értekezhetni lehet **Szabó József** mézárós tulajdonossal Rimaszombatban. 9-*

Kiadó lakás.

Losonci-utca 13. sz. alatti házban **egy lakás**, mely áll 2 szoba, konyha, kamara és hozzátartozó fatartóbol. — **folyó évi május hó 1-én** napjától bérebe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos: **özv. Stelkovich Istvánnal** 7-*

A „Tompa“-szállodában

Gede István vendéglős kitűnő minőségű „**Rizling**“ bornak literjét 32 krajczárjával, a „**Kardarka**“ **sillert** pedig 28 krajczárjával — utczán át kimérve — árusít. 1-26

REIF EMIL

fényképész

Rimaszombat, Jánosi-utca 15. sz.

(A régi gimnáziummal szemben.)

Alólirott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke művészettel bíró n. é. közönségének tudomására, hogy

fényképészeti műtermemet

folyó évi április hó 3-ától a Jánosi-utca 15-ik szám alatti házba — a régi gimnázium épületével szemben — helyeztem el.

Az itt feltalálható **kényelem, jobb világosság és elsőrendű gépek beszerzése** azon kellemes helyzetbe segítettek, hogy a legkényesebb igényeknek is képes leszek megfelelni. Számos látogatásért esdve vagyok Rimaszombat, 1905. április 1.

Kiváló tisztelettel

REIF EMIL,

fényképész.

3-*

Haszonbérlet.

A **Fáy István-féle serkei gazdaság** a **folyó 1905. évi gazdasági év végéig**, vagyis **október elsejéig**, a benne elvetett őszi és tavaszi vetésekkel együtt haszonbérbe adatik.

Az érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad: **Konyha Béla** zárgondnok, Rimaszombatban.

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utca 2 szám alatt** — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 38 éves kitűnő menetelű üzlethelyiség lakással együtt **1905. évi augusztus vagy november hó 1-től** bérebe kiadó, esetleg örök áron is eladó.

Ertesítés nyerhető **Róth Lajosnál** Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross utca 50. sz. alatt. 5-*

Eredeti Dzirson kaptár eladás.

Egész jókarban levő 6 drb négyes-rendszerű Dzirson kaptárt (24 méhtörzsek) jutányos áron eladók.

A legjobb minőségű 4 cm. vastag deszkából készítve, háromszor befestve, kétszeresen bélelve, egyesíthető nyílásokkal ellátva, belülről a választó-deszka és ablakráma vörösfenyő fából készítve, czink sineken járó keretekkel felszerelve, stb. Ezen legjobb prima készítésű kaptárokat a jótállást is elvállalom.

Miután 72 drb Dzirson kaptárból álló méhészetemben a méh törzs állományom megfogyott, de a keresztelés céljából is veszek készpénzért vagy cserélek Dzirson kaptárokat szalma kasban levő élő méheket vagy rajokat.

Köveady Géza.

takarék. főkönyvelő és okl. műmehész Tornallya, (Gömörmegye).

— Korcsma, vendéglő, — mészárszék és fűszerüzlet.

Sajó-Várkonyon egy igen jó forgalmu **korcsma, vendéglő, mészárszék és fűszerüzlet italmérési joggal** együttesen, esetleg külön-külön is átadandó. — Felvilágosítás nyerhető ugyanott a tulajdonos **Krémer Józsefnél**. 2-3

Hirdetmény.

A „Miskolczi hitelintézet“ áru- és terményraktáraiban az ez idei

XIII. évi gyapjűvásár

beraktározással egybekötve **1905. évi június hó 21-ik napján** tartatik. — Részletes felvilágosítással szívesen szolgál;

a „Miskolczi hitelintézet“ részvénytársaság igazgatósága.

Utánnymot nem díjaztatik.

1-3

Litografált

névjegyek, ○○○○
eljegyzési és lakodalmi értesítések elkészítését

izléses kivitelben elvállalja:

Ifj. Rábely Miklós

könyv és papirkereskedő.

Levélpapírok,
irodapapírok

nagy választékban olcsón kaphatók.

Hirdetmény.

1757. sz. — **Orlajtörök** község telekkönyvei részleges átalakítása és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyek az 1886. 29. t. cz. 1889. 38. t. cz. és az 1891. évi 16. t. cz., a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. 29. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. 16. t. cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítései is, — valamint az 1889. évi 38. t. cz. 7. § a és az 1891. 16. t. cz. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. 29. t. cz. 22. § a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, — e végből törlési kereseteket, hat hónap alatt vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, akik az 1886. 29. t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. 38. t. cz. 5. és 6. §§-iban foglalt kiegészítését is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7. napjáig** bezárolag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog.

3. Hogy mindazok, a kik a telekkönyvi részleges átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nem különben az, akik, az 1. és 2-ik pontban körülírt eseteken kívül az 1892. 29. t. cz. szerinti eljárás és ennek folytán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármily irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. 38. t. cz. 16. § a alapján történt bejegyzést sérelmesnek tartják, — e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1905. évi október hó 7-ik napjáig** bezárolag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyemű igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig, csak a törvény rendes útján és csak is az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek is, kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatot csatoltak, vagy azt pótlólag benyujtják, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság 1905. márczius hó 25. én. **Pongrácz**, kir. t. bíró.